ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

COĞRAFYA 11

Ünite

BEŞERÎ SİSTEMLER

Konu

- TÜRKİYE'DE SANAYİ

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr

5. SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1	Sanayi, farklı ham maddelerin ve yarı işlenmiş ürünlerin fabrikalarda işlenerek kullanılabilir (imal edilmiş) hâle getirilmesi faaliyetidir. Sanayileşmiş ülkelerde birçok sanayi tesisi yer alır ve çalışma çağındaki nüfusun (15-64 yaş grubu nüfus) önemli bir bölümü bu sektörde çalışır.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
2	Türkiye'de sanayi faaliyetlerinin dağılışını etkileyen başlıca faktörler; ham madde, enerji kaynakları, sermaye, iş gücü, ulaşım ve pazardır.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
3	Modern sanayide ham maddeye duyulan ihtiyacın fazla olmasının yanı sıra bazı ham maddelerin çabuk bozulabilir olması, sanayi tesislerinin ham madde kaynaklarına yakın yerlerde kurulmasını zorunlu kılmaktadır.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
4	Türkiye'de taş kömüründen sağlanan ısı enerjisi, demir-çeliğe dayalı sanayi tesislerini de taş kömürüne yakın yerlere çekmektedir. Günümüzde elektrik enerjisinin çok uzaklara kadar iletilebilmesi, enerji faktörünün sanayi tesislerinin dağılışına olan etkisini azaltmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
5	Türkiye, vasıflı ve vasıfsız iş gücü açısından önemli bir potansiyele sahip iken sanayinin özellikle batı ile kıyı kesimlerde yoğunlaşmasının önemli sebeplerinden biri de elverişli ulaşım imkânlarıdır.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
6	Türkiye'de gıda sanayisi, genellikle ham maddeye bağlı olarak tarımsal üretimin yapıldığı alanlarda ya da pazar koşullarına bağlı olarak büyükşehirlerde yoğunlaşmaktadır. Unlu mamuller sanayisi ham madde olarak tahılları işlemektedir. Bu sanayi tesislerinde un, ekmek, bisküvi ve makarna gibi mamul maddeler üretilir. Ülke genelinde görülen un ve unlu gıda sanayi tesisleri özellikle Orta Anadolu'da yoğunlaşmaktadır.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
7	Türkiye'de gıda sanayisinde; şeker fabrikalarının iç bölgelerde, et ve et ürünlerini işleyen kombinaların ülke genelinde, tavuk eti işleyen tesislerin büyükşehirlerin çevresinde, bitkisel yağ fabrikalarının ham maddeye yakınlığına bağlı olarak Marmara, Ege ve Akdeniz'de, konserve ve meyve suyu sanayisinin Akdeniz ve Ege kıyılarındaki büyükşehirlerin çevresinde, çay sanayisinin çay tarımının yapıldığı Doğu Karadeniz kıyı kuşağında geliştiği görülür.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

8 Türkiye'nin pamuk tarımı ve hayvancılık faaliyetlerinde gelişmiş olması, dokuma ve deri işletmeciliğinde gelişmesine olanak sağlamıştır. Pamuklu dokuma ve pamuk ipliği tesisleri; Adana, İzmir, Denizli, Aydın, Antalya, Manisa, Gaziantep gibi illerde ham maddeye bağlı olarak kurulmuştur. İstanbul, Bursa ve Kayseri gibi illerde ise bu sanayi kolunun gelişmesi ham madde temininin kolay olmasından kaynaklanmaktadır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

9 Ülkemizde tekstil, hazır giyim ve örme sanayisi; genellikle pazar ve ulaşım koşullarına bağlı olarak İstanbul, İzmit, Bursa, İzmir, Ankara ve Adana gibi büyükşehirlerde gelişmiştir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

10 Orman ürünleri ve mobilya sanayisi, ham madde olarak ormanlardan elde edilen odunu kullanmaktadır. Kâğıt, kereste, lif levha, yonga levha, parke, sunta ve kontraplak başlıca orman ürünleridir. Türkiye'de kereste fabrikalarının daha çok Batı Karadeniz'de yoğunlaştığı görülmektedir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

11 Ham maddesini odunun yanı sıra bazı bitkiler (saman, mısır sapı, saz, kamış vb.) ile atık kâğıtların oluşturduğu kâğıt sanayisi Türkiye'de önemli bir faaliyet koludur. İzmit, Çaycuma (Zonguldak), Dalaman (Muğla), Balıkesir ve Taşköprü (Kastamonu) kâğıt fabrikaları bulunmaktadır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

12 Petro kimya sanayisinde LPG (Sıvılaştırılmış Petrol Gazı), benzin, motorin, fuel- oil, jet yakıtı, gaz yağı, madeni yağlar, sentetik lifler, plastik, asfalt, naftalin gibi birçok ürün elde edilmektedir. Türkiye'de bulunan petrol rafinerileri; İpraş (İzmit), Aliağa (İzmir), Orta Anadolu (Kırıkkale) ve Batman rafinerileri şeklinde sıralanabilir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

13 Taş ve toprağa dayalı sanayiden elde edilen başlıca ürünler; çimento, tuğla, kiremit, cam ve cam ürünleri, kireç, alçı ve seramik eşya şeklinde sıralanabilir. Türkiye'nin en gelişmiş üretim alanlarından biri olan çimento endüstrisi, ülke genelinde çimento fabrikalarının yayılmasını sağlamıştır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

14 Türkiye'de günümüzde Bursa, İzmir, İstanbul, Kocaeli ve Sakarya'da otomobil ve yük taşıtları üreten fabrikalar bulunmaktadır. Otomotiv sektörü, Türkiye'nin ihracatında önemli bir paya sahiptir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

15 Gemi yapım sanayisi askerî ve sivil amaçlı gemilerin yapım, bakım ve onarım hizmetlerini içerir. Türkiye'de en önemli tersaneler, İstanbul ile İzmit arasında yer almaktadır. Gölcük, Tuzla, Pendik ve Haliç bu tersanelerden bazılarıdır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

16 Jeopolitik açıdan siyasi, bölgesel ve ekonomik karmaşanın yoğun olduğu bir bölgede yer alan Türkiye'de savunma sanayii oldukça önemli bir yere sahiptir. Makine Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK), Askerî Elektronik Sanayii (ASELSAN), Askerî Pil Sanayii (ASPİLSAN), Hava Elektronik Sanayii (HAVELSAN) savunma sanayisinin başlıca kurumlarıdır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

17 Sanayi sektörünün gayrisafi millî hasıladaki payı sürekli artmıştır. 1950'de GSMH içinde sanayinin payı %14,6 dolayında iken 2019 yılında yaklaşık %27,7 olmuştur. Ayrıca sanayi sektörü, Türkiye'deki istihdamda önemli bir yere sahiptir. Bu sektörün toplam iş gücü içindeki payı her yıl artış göstermektedir. 1955 yılında toplam iş gücü içerisinde sanayinin oranı %5,9 iken 2019 yılında %25,3'e çıkmıştır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

18 Sanayi sektöründe elde edilen gelirlerin büyük bölümü yapılan ihracata dayalıdır. Türkiye'nin yıllık dış satım gelirleri arasında sanayinin oranı %90'ın üzerine çıkmıştır. Türkiye'de ihracat içerisinde otomotiv, hazır giyim, demir ve demir dışı metaller, çelik, kimyevi maddeler ve tarıma dayalı işlenmiş ürünler üst sıralarda yer almaktadır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN	PUAN	PUAN	TOPLAM PUANINIZ
0 - 22	23 - 27	28 - 36	
KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ	ÇALIŞMALISINIZ	ÇOK İYİ	

1 - 18.
maddelerin
konu özeti

Eşleştirme

Sanayi faaliyetlerinin dağılışını gösteren haritalar ile ait oldukları sanayi türlerini doğru olarak eşleştiriniz.

1

2

3

4

5

6

Dokuma, Giyim ve Deri Sanayi	A
Kimya Sanayi	B
Gıda Sanayi	C
Makine Sanayi	Ç
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	D
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	E

Boşluk Doldurma

Aşağıdaki kelimeleri verilen ifadelerdeki boşluklara doğru olarak yazınız.

Petro Kimya	Kırşehir	Demir-Çelik	Tuğla	Deniz
Elektrik	Sermaye	Hızlı	Tarımsal	Ulaşım
Aktif	Özel	Askerî	Su Ürünleri	Bakır
Anadol	Ham	Haliç	Teşviki Sanayi	Rize

1. Tarım ürünleri, hayvansal ürünler, ..., ormanlar ve madenler başlıca ham madde kaynaklarıdır.
2. Türkiye'de sanayi faaliyetleri, ... sektör ve yabancı ağırlıklı sermaye ile yürütülmektedir.
3. Ham maddenin sanayi tesisine getirilmesi ve mamul maddenin pazara ulaştırılabilmesi ulaşımın kolay, ..., güvenli ve düzenli olmasına bağlıdır.
4. Türkiye'de çay sanayisi, Doğu Karadeniz kıyı kuşağında özellikle ..... çevresinde gelişmiştir.
5. İstanbul, Bursa ve Kayseri gibi illerde dokuma ve deri işletmeciliği sanayi kolunun gelişmesi ..... madde temininin kolay olmasından kaynaklanmaktadır.
6. Kimya sanayisinin başlıca alt dalları ....., ilaç, lastik, gübre, sabun ve deterjan sanayileridir.
7. Motorlu taşıtlara lastik üreten fabrikalar İzmit, ... ve Adapazarı'nda bulunmaktadır.
8. Türkiye'de nüfus artışı ve hızlı şehirleşme sonucu artan konut ihtiyacı, ... ve kiremit sanayisinin gelişmesini sağlamıştır.
9. Yerli otomobil alanında ilk gerçek girişim, 1966 yılında ..... marka otomobil üretimi ile başlamıştır.
10. Gemi yapım sanayisi ..... ve sivil amaçlı gemilerin yapım, bakım ve onarım hizmetlerini içerir.
11. Türkiye'de en önemli tersaneler arasında Gölcük, Tuzla, Pendik ve ..... yer alır.
12. Sanayi faaliyetlerinde büyük oranda ..... enerjisi kullanılmakta olup bu enerjinin sağlanması için çok sayıda termik santral ile hidroelektrik santrali kurulmuştur.
13. Cumhuriyetin ilk yıllarında dış satımımız, daha çok ..... ürünlere dayalı iken sanayileşmeyle ihracatta sanayi ürünlerinin payı ilk sıraya yükseldi.
14. Sanayi sektörünün gelişmesi, ... nüfusun sektörlere göre dağılışını da etkilemiştir.
15. Sanayileşmede temel koşullardan biri olan ....., üretim için gerekli olan ham madde, makineler ve iş gücünün bir araya getirilmesi açısından önemlidir.
16. Türkiye'nin taş kömürü yatakları Batı Karadeniz'de bulunduğu için ülkemizdeki ..... fabrikalarının ikisi burada kurulmuştur.
17. Sanayinin gelişmesinde özellikle demir yolu ve ..... yolu ulaşımı etkilidir
18. Ülkemizde sanayileşme adına gerçekleştirilen önemli gelişmelerden biri de 1927'de çıkarılan ..... Kanunu'dur.
19. Ham maddelerin fabrikaya, üretilen sanayi ürünlerinin ise pazara ulaştırılması açısından ..... sektörü büyük bir öneme sahiptir.
20. İskenderun'da demir çelik ve Samsun'da ..... fabrikalarının kurulmasında ulaşım koşulları belirleyici olmuştur.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Türkiye'de fabrikaların önemli bir kısmının kuruluş yerinin belirlenmesinde ham maddeye yakınlık belirleyici olmuştur. Üretildikten sonra uzak mesafelere taşınınca bozulan tarım ürünlerini işleyen fabrikalar, bu ürünlerin üretildiği yerlerin yakınına kurulmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, sanayi tesisinin ham maddeye yakın olmasına örnek olarak verilemez?

A) Kars'ta süt fabrikası
B) Bolu'da kereste fabrikası
C) Erzurum'da şeker fabrikası
D) Samsun'da bakır fabrikası
E) Zonguldak'ta kâğıt fabrikası

2. Türkiye'de demir-çeliğe dayalı sanayi tesislerinin kuruluş yerinde, taş kömürünün çıkarıldığı veya kolay ithal edilebildiği alanlara yakınlık dikkat çekmektedir.

Buna göre verilen bilgi;

I. Sermaye
II. Ulaşım
III. İş gücü
IV. Ham madde
V. Enerji kaynağı

gibi sanayi faaliyetlerinin kuruluş koşullarından hangileri ile daha fazla ilişkilidir?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

3. Aşağıda Türkiye'de sanayi faaliyetlerinin dağılışını etkileyen başlıca faktörler numaralandırılmıştır.

Verilen faktörlerden hangileri üzerinde doğal koşulların etkisi daha fazladır?

A) 1, 2, 4 ve 7 B) 1, 4, 5 ve 6 C) 2, 3, 4 ve 5 D) 3, 4, 5 ve 6 E) 3, 5, 6 ve 7

4. Türkiye'de sanayi tesisleri tüketime bağlı olarak İstanbul, Bursa, İzmir gibi nüfusu fazla olan şehirlerde daha çoktur.

Verilen bilgide sanayi tesislerinin dağılışında hangi faktörün etkisinden daha fazla bahsedilmiştir?

A) Enerji Kaynağı
B) Ham madde
C) Sermaye
D) İş gücü
E) Pazar

5. Aşağıda bazı sanayi kollarının kurulduğu yerler ve bu yerlerde kurulmasında etkili olan temel faktörler verilmiştir.

	Sanayi	Kurulduğu Yer	Temel faktör
I.	Petrol	Batman	Ham madde
II.	Demir-çelik	İskenderun	Enerji kaynağı
III.	Otomotiv	Bursa	Ulaşım
IV.	Et- Süt	Erzurum	İş gücü

Buna göre hangi merkezlerde, sanayi tesislerinin kuruluşunda etkili olan temel faktörler doğru verilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

6. Sanayi, farklı ham maddelerin ve yarı işlenmiş ürünlerin fabrikalarda işlenerek kullanılabilir hâle getirilmesi faaliyetidir.

Türkiye'de bir bölgede sanayinin gelişmesiyle aşağıdakilerden hangisinin artması beklenmez?

A) Yer altı kaynağı
B) Enerji tüketimi
C) Çevre kirliliği
D) Sermaye
E) Göçler

7. · Ar-Ge çalışmalarına artırmak
· Dış alımı artırmak
· Pazar analizleri yapmak
· Gelişen teknolojiye uyum sağlamak
· Ulaşım sistemlerini geliştirmek

Türkiye'de sanayinin geliştirilmesi için yapılması gerekenler arasında yukarıdakilerden kaç tanesi sayılabilir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

8. Aşağıdaki grafikte 1955-2019 yılları arası toplam iş gücü ve sanayi iş gücü rakamları verilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Toplam iş gücü rakamları 1985 ve 2000 yıllarında diğer yıllara göre birbirine daha yakındır.
B) Bütün yıllarda sanayi ve toplam iş gücü arasındaki artış oranı aynıdır.
C) Sanayi iş gücü miktarı tüm yıllarda 10.000.000'un altındadır.
D) 2019'daki toplam iş gücü tüm yılların sanayi iş gücünden fazladır.
E) Sanayi iş gücü miktarı verilen yıllarda sürekli artmıştır.

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında beş farklı il numaralandırılmıştır.

Taranan illerde yer alan sanayi tesislerine ait aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I numaralı ilde sanayinin gelişmesinde ulaşım ve sermaye önemli bir faktördür.
B) II numaralı ilde demir-çelik sanayisinin gelişmesinde enerji kaynağı etkilidir.
C) III numaralı ilde et, süt ve gıda sanayisi gelişmiştir.
D) IV numaralı il, bakır işleme sanayisinin Türkiye'deki önemli merkezlerindendir.
E) V numaralı il otomobil sanayinin önemli merkezlerdendir.

10. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de1955 ve 2019 yılları arasında toplam iş gücü içerisinde sanayinin oranları verilmiştir.

Grafikteki bilgiler göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) 1955'ten sonra toplam iş gücü içerisindeki sanayi iş gücü oranları sürekli artmıştır.
B) 2019 yılında sanayide kadınların iş gücü oranı daha fazladır.
C) 1955'ten 2019'a kadar toplam iş gücü oranları sürekli aynı oranda artmıştır.
D) 1955 ve 1985 yıllarında sanayide çalışanların sayısı 2000 yılına eşittir.
E) 2000'den 2019 yılına kadar sanayi iş gücünde çalışan sayısı 5 milyondan fazla artmıştır.

Aşağıdaki Türkiye'nin dış ticaretine ait grafikler verilmiştir. Grafikleri inceleyerek soruları cevaplayınız.

1. Verilen yıllarda Türkiye'de dış ticaret ve sanayi gelirlerinin değişimini açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Türkiye'nin dış ticaretinde sanayi gelirlerinin oranının artmasının nedenini açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Türkiye'nin ihracatında yer alan ürünleri yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Gelecekte Türkiye'de sanayiyi daha fazla geliştirmek için neler yapılabilir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aşağıda Türkiye'deki bazı sanayi kuruluşlarını gösteren harita verilmiştir. Bu haritadan yararlanarak tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

Harita: Türkiye'deki bazı sanayi kuruluşları

1. **Aşağıdaki tabloya il adlarını yazarak bu illerdeki sanayi tesislerinin kuruluş yerinde etkili olan faktörleri (✓) ile işaretleyiniz. (Not: Birden fazla faktör işaretleyebilirsiniz.)**

İller	Sanayi Kuruluşu	Kuruluş Yerinde Etkili Olan Faktörler				
		Ham Madde	Ulaşım	Enerji	Pazar	İş Gücü
.....	Et Kombinası					
.....	Mobilya Üretimi					
.....	Şeker Fabrikası					
.....	Çay Fabrikası					
.....	Kâğıt Sanayisi					
.....	Demir-Çelik Fabrikası					
.....	Otomobil Fabrikası					
.....	Pamuklu Dokuma Fabrikası					
.....	Petrol Rafinerisi					
.....	Hazır Giyim Sanayisi					

Aşağıda verilen haritadan yararlanarak soruları cevaplayınız.

Harita: Türkiye'deki sanayi işletmelerinin illere göre oransal dağılışı (%)

2. Haritada sanayinin yoğun olduğu yerleri belirterek sanayinin bu yerlerde yoğun olmasını nedenleriyle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Türkiye'de sanayinin haritada gösterildiği gibi dağılış göstermesinde etkili olan doğal faktörleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sınıflandırma

Aşağıdaki fabrika türlerini, sanayi kollarının verildiği şemaya doğru olarak yazınız.

	Deterjan Fabrikası	Lastik Fabrikası	Kâğıt Fabrikası	
Şeker Fabrikası	İlaç Fabrikası	Mobilya Üretimi	Halıcılık-Kilimcilik	Süt Üretim Tesisi
Deri İşleme	Margarin Fabrikası	Et Kombinesi	Yünlü Dokuma	Kereste Fabrikası
	Hazır Giyim	Petrol Rafinerileri	Gübre Fabrikası	

GIDA SANAYİ	DOKUMA-DERİ SANAYİ	ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ	KİMYA SANAYİ

Aşağıdaki soruyu haritayı inceleyerek cevaplayınız.

Türkiye'de taş ve toprağa dayalı sanayi faaliyetlerinin bulunduğu yerler

Aşağıdaki taş ve toprağa dayalı sanayi faaliyetlerinin bulunduğu illeri yazınız.

Seramik - Porselen Fabrikası	Tuğla - Kiremit Fabrikası	Cam Fabrikası

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeleri bulunuz.

SOLDAN SAĞA

3. Ham madde, sanayi ve pazar arasındaki iletişim köprüsü
5. Türkiye'de 1966-1982 yılları arasında seri üretimi yapılan yerli otomobil
7. Ham madde, araç gereç alımı, ücretlerin ödenmesi için gerekli olan birikim
11. Orman ürünlerinin işlenmesiyle ortaya çıkmış bir sanayi kolu
14. Türkiye'de çıkarılan petrolün işlendiği şehir
15. Maden işleme sanayisi
16. Sanayide çalışan nitelikli veya niteliksiz nüfus potansiyeli
19. Sanayide ihtiyaç duyulan güç kaynağı
21. Ulaşım araçları, savunma araçları, tarım aletleri imalatının yapıldığı sanayi kolu
22. Aliağa rafinerisinin bulunduğu il

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. İşlenmemiş veya yarı işlenmiş maddelerin hazır duruma getirildiği sanayi tesisi
2. Ülkemizde ilk silah fabrikasının kurulduğu şehir
4. Yolcu ve yük taşıtlarının üretildiği sektör
6. İlk yerli Türk otomobili
8. Birçok sanayi kolunda makineleri çalıştırmak için kullanılan enerji
9. Taş ve toprağa dayalı sanayinin en gelişmiş endüstri alanlarından biri
10. Hammadde ve yarı işlenmiş ürünlerin kullanılabilir hale getirilmesi faaliyeti
12. Tarım ürünleri, hayvansal ürünler, su ürünleri, orman ve madenlerden oluşan kaynaklar
13. Gölcük, Tuzla, Pendik ve Haliç gibi gemi üretim alanları
17. Seramik, porselen ve fayans üretiminde kullanılan ham maddelerden biri
18. Sanayi dağılışını etkileyen doğal faktörlerden biri
20. Tüpraş rafinerisinin bulunduğu il

ANAHTAR KELİMELER

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

Kelime Avı

İpuçlarından yararlanarak verilen harflerden istenilen kelimeyi bulunuz. Numaralı kutulardaki harflerden anahtar kelimelere ulaşınız.

1.	İlk şeker fabrikası	LLUUAPL	25
2.	Orta Anadolu'da yaygın sanayi	YSADGANSİİAI	16, 5, 23
3.	Çay sanayisi	ZİER	4
4.	Kereste fabrikaları	EZABİDTRNKIAA	24, 6
5.	Yerli petrol	TNAMAB	11
6.	Kâğıt sanayi	RMONA	15
7.	Kırşehir'de bir fabrika	SİKTLA	22, 10
8.	Taş ve toprağa dayalı endüstri	EÇTİMON	8
9.	Cam	RKUSVA	7, 26
10.	Kütahya	RMAEİSK	28, 9
11.	Otomotiv	USARB	18
12.	Tarım araçları sanayisi	RTÖATRK	19
13.	Gemi üretimi	ZTALU	27
14.	Demir ağ	KOLMİFTOO	21
15.	Savunma sanayi	LESNSAA	2
16.	Dış satım	THARİCA	20
17.	Elektrik enerji kaynağı	KTEİMR	14, 1
18.	Endüstri	YANASİ	12
19.	Toprak verimi	AEPGBÜRYYA	13, 17
20.	Dokuma sanayisi ham maddesi	UMKPA	29, 3

ANAHTAR KELİMELER

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

1. C 2. A 3. E 4. D 5. Ç 6. B

BOŞLUK DOLDURMA

1. Su Ürünleri 2. Özel 3. Hızlı 4. Rize 5. Ham 6. Petro Kimya 7. Kırşehir
8. Tuğla 9. Anadol 10. Askerî 11. Haliç 12. Elektrik 13. Tarımsal 14. Aktif
15. Sermaye 16. Demir-Çelik 17. Deniz 18. Teşviki Sanayi 19. Ulaşım 20. Bakır

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. D 2. C 3. B 4. E 5. B 6. A 7. D 8. B 9. E 10. A

AÇIK UÇLU SORULAR

1. 1965 yılından 2019 yılına kadar olan dönemde verilen yıllarda dış ticaret ve sanayi gelirleri artmıştır. Türkiye 2019 yılı TÜİK verilerine göre toplam ihracatı 180 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir.

2. Cumhuriyetin ilk yıllarında dış satımımız, daha çok tarımsal ürünlere dayalıydı. Sanayileşmeye bağlı olarak yerli ham maddeler daha çok işlenerek satılmaya başlandı. Türkiye'nin dış ticaret hacmi hızla artarken ticarete konu olan ürün gruplarının bu ticaretteki oranları da hızla değişmiştir. Türkiye'nin ihraç ettiği başlıca ürünlerin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde ihraç ürünü çeşitliliğinin oldukça fazla olduğu görülür. Böylece ihracatta sanayi ürünlerinin payı ilk sıraya geçmiş oldu.

3. Türkiye'nin ihracatında otomotiv, makine, elektrikli cihazlar, tekstil ürünleri, kıymetli süs eşyaları ve metal eşyalar önde gelir. Türkiye'nin toplam ihracatında kuru meyve ihracatı önemli bir yere sahip olmakla birlikte; başta Rusya olmak üzere Avrupa ülkeleri ve birçok Orta Doğu ülkesine yaş sebze ve meyve ihracatı da yapılmaktadır. Ayrıca çeşitli madenler, orman ürünleri, deri ürünleri, işlenmiş gıda maddeleri gibi çeşitli ürünler de ihraç edilen ürünler arasında yer alır.

4. Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknolojili ürünlerin üretildiği, nitelikli iş gücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümünü hızlandırmak gelecekte sanayiyi daha da geliştirecektir.

BECERİ TEMELLİ

1.

İller	Sanayi Kuruluşu	Kuruluş Yerinde Etkili Olan Faktörler				
		Ham Madde	Ulaşım	Enerji	Pazar	İş Gücü
Kars	Et Kombinası	✓				
Kayseri	Mobilya Üretimi		✓			
Erzurum	Şeker Fabrikası	✓				
Rize	Çay Fabrikası	✓				
Kastamonu	Kağıt Sanayisi	✓				
Karabük	Demir-Çelik Fabrikası		✓	✓		
Kocaeli	Otomobil Fabrikası		✓		✓	✓
İstanbul	Pamuklu Dokuma Fabrikası		✓		✓	✓
İzmir	Petrol Rafinerisi		✓		✓	✓
Ankara	Hazır Giyim Sanayisi		✓		✓	✓

2. Ülkemizde sanayi; İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Kocaeli, Adana, Gaziantep gibi bazı şehirlerle Marmara, Akdeniz, Ege Denizi kıyıları ve genel olarak ülkemizin batısında yoğunlaşmıştır. Bu yerlerde sanayinin gelişmiş olmasında fiziki ve beşerî koşullar etkili olmuştur. Sanayinin yoğun olduğu yerlerle iklim ve yeryüzü şekillerinin elverişli olduğu yerler örtüşmektedir. Beşerî koşullar ise yere göre değişiklik göstermektedir. Örneğin Konya, Gaziantep ve Kayseri gibi kentlerin kavşak noktasında yer almaları ulaşım koşullarıyla, Ankara'nın başkent olması kentin idari özelliğiyle, İstanbul ve İzmir'in limana sahip olması ve ticari imkânlarının doğal olarak getirdiği sermaye ve iş gücü koşullarıyla; Tekirdağ, Kocaeli, Adapazarı ve Balıkesir'in büyükşehirlere yakın olmaları da pazar koşulları ile yakından ilişkilidir.

3. İklim, yeryüzü şekilleri, su kaynakları, ham madde, enerji kaynakları, vb.

CEVAP ANAHTARI

SINIFLANDIRMA

GIDA SANAYİ	DOKUMA-DERİ SANAYİ
Et Kombinesi	Halıcılık-Kilimcilik
Margarin Fabrikası	Yünlü Dokuma
Süt üretim tesisi	Deri İşleme
Şeker Fabrikası	Hazır Giyim

ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ	KİMYA SANAYİ
Mobilya Üretimi	Petrol Rafinerileri
Kâğıt Fabrikası	Lastik Fabrikası
Kereste Fabrikası	İlaç Fabrikası
	Deterjan Fabrikası
	Gübre Fabrikası

HARİTAYI KULLAN

Seramik-Porselen Fabrikası
İstanbul
Çanakkale
Bilecik
Eskişehir
Kütahya
İzmir

Tuğla-Kiremit Fabrikası
İzmir
Manisa
Kütahya
Uşak
Afyon
Eskişehir
Tokat

Cam Fabrikası
Kırklareli
Tekirdağ
Mersin
Eskişehir
İstanbul

BİL - BUL - ÇÖZ

Anahtar Kelimeler: EKONOMİNİN LOKOMOTİFİ SANAYİ

KELİME AVI

1. Alpullu
2. Gıda Sanayisi
3. Rize
4. Batı Karadeniz
5. Batman
6. Orman
7. Lastik
8. Çimento
9. Kuvars
10. Seramik
11. Bursa
12. Traktör
13. Tuzla
14. Lokomotif
15. Aselsan
16. İhracat
17. Termik
18. Sanayi
19. Yapay Gübre
20. Pamuk

Anahtar Kelimeler:
MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr